SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 205. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 28, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 28-го ЖОВТНЯ 1993. Ч. 205. РІК С.

СТВОРЕНО ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ РОСІЇ

Москва (М. Муратов). — Тут 24-го жовтня закінчився 1-ий Конгрес російських українців, в результаті праці якого народилася нова організація Об'єднання Українців Росії (ОУР). Як вважають спостерігачі, ця організація представлятиме інтереси 8 міл. українців, які живуть на території Російської Федерації. ОУР має на меті домагатися прийняття закону про національні меншини, виступати за справжній федералізм у Росії, децентралізацію політичної влади та економіки надання уповноважень реґіонам і підтвердження недоторканости нинішніх европейських кордонів.

Голова ради ОУР Олександер Руденко-Десняк вважає, що керівництву Росії доведеться рахуватися з національними меншинами, які виконуватимуть свою ролю в політиці. Керівники ОУР звернулися до президента Росії Бориса Єльцина з пропозицією зареєструвати представництво ОУР у Раді федерації з правом дорадчого голосу, організувати українські телевізійні і радіопрограми в районах компактного поселення українців та створити в Москві російсько-український університет.

Амбасадор Росії в Україні, який також був на конґресі, заявив, що росіяни в Україні також повинні скликати свій конгрес, хоч саме в ці дні в Києві відбувся з'їзд російських громад України.

Гостями конґресу українців були віцепрем'єр-міністер України Микола Жулинський, міністер з питань національностей і міґрації Олександер Ємець, народний депутат Вячеслав Чорновіл та амбасадор України в Росії Володимир Крижанівський. В. Чорновіл закликав учасників конґресу сприяти процесам демократизації в Росії і додав, що „українські демократи, переживши хмільне захоплення знесенням залізної заслони та обіймами з представниками діяспори, зараз починають все більше повертатися обличчям до Сходу".

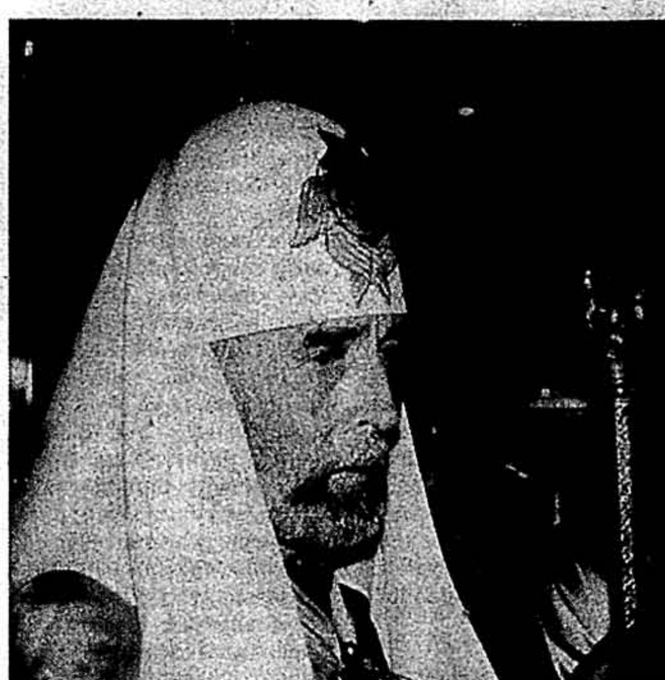
Керівник НРУ зустрівся в Москві з головою комітету в справах федерації та національностей Сергеєм Шахраєм, редакторами газети „Ізвєстія" і дав інтерв'ю для газети „Куранти". Він підтвердив, що має намір висувати свою кандидатуру на пост Президента України і вияснив свої нові політичні погляди. Він заявив, що вже проминули ті часи, коли НРУ об'єднував усі демократичні сили України, тому його організація обрала новий ідейний напрямок — християнсько-демократичний. „Наша політика заснована на негайному проведенні широкого комплексу реформ плюс ґарантія самоуправління областям, де комплектно мешкають представники національних меншин. Що, природно, передбачає розподіл України на національні території".

На запитання чи не приведе це до розвалу української держави, Чорновіл відповів, що не відчуває такої загрози, хоч людина він — дуже чутлива. Коли б його обрали на Президента, то він розпочне аграрну реформу, пояснив голова Руху. За його словами, хлібороби будуть боротися за свою землю до кінця, „а приватна власність на землю відродить народне господарство". Він також сказав, що у своїй передвиборчій компанії не може розраховувати на державну телевізію, яка „цілком підтримує політику теперішнього Президента", тому доведеться діяти через місцеві телевізійні компанії.

О. БАЮЛ І В. ПЕТРЕНКО ПЕРЕМОГЛИ

Даллас. — Тут у змаганнях в їзді на ковзанах, що проходили під назвою „Скейт Америка" переможцями вийшли українські світові чемпіони Оксана Баюл, в групі жінок, і Віктор Петренко в групі чоловіків. Як відомо, В. Петренко повернувся в статус аматора і змагатиметься в Зимових Олімпійських Іграх.

ПАТРІЯРХОМ УПЦ КП ОБРАНО МИТРОПОЛИТА ВОЛОДИМИРА

Під час свячення Патріярха Володимира. (Світлила Люба Коленська)

Київ (УНІАР). — Тут 21-24-го жовтня в приміщенні собору св. Софії відбувся всеукраїнський православний Собор Української Православної Церкви Київського Патріярхату. Участь взяли близько 500 делеґатів з усіх областей України, а також представники преси і спостерігачі.

Заступник Патріярха Митрополит Філарет у своїй доповіді наголосив, що перед Собором стоїть два головних завдання: розбудова помісної Церкви України та обрання Патріярха.

На патріярший престол було висунено дві кандидатури: Митрополита Філарета і Митрополита Чернігівського і Сумського Володимира (в мирі Василя Романюка), який кілька місяців тому був обраний Священним Синодом на Першоієрарха УПЦ КП. У неділю, 24-го жовтня, в Свято-Софійському соборі Києва відбулася інтронізація Патріярха Київського і Всієї Руси-України Володимира, яку здійснили представники вищого духовенства УПЦ КП.

Наступного дня на пресовій конференції заступник Патріярха Митрополит Філарет, а також керуючий справами Київського Патріярхату Митрополит Переяславський і Січеславський Антоній та інші духовні особи зазначили, що передбачуваного розколу на соборі не було і основні завдання виконано: обрано Патріярха Київського і Всієї

(Закінчення на стор. 3)

Президент Л. Кравчук відвідав Німеччину

Київ (УНІАР). — У суботу, 23-го жовтня, Президент України Леонід Кравчук перебував у Німеччині, де взяв участь у міжнародному форумі „Майбутнє Европи: політична програма 90-их років", що проходила в урядовій резиденції Петерсбург.

Президент Кравчук зустрівся з канцлером Німеччини Гельмутом Колем і вони спільно обговорили питання розвитку відносин між Україною і Німеччиною, а також загальнополітичні питання і проблеми европейського будівництва.

Президент України зустрівся також з прем'єр-міністром землі Саксонії Куртом Біденкопфом, який вбачає широкі можливості для співпраці між Саксонією й Україною в галузі сільського господарства, машинобудування і хемії.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ПРАЦЯ УНСОЮЗУ ЙДЕ ВПЕРЕД

Джерзі Сити, Н. Дж. (Головний Екзекутивний Комітет УНС). — Помимо гарячого літа та часу призначеного для відпочинку, союзові діячі не забували про працю приєднання членства до УНСоюзу, тим більше, що стан членства по відділах при кінці 1993 року рішатиме про вибір делеґатів на чергову Конвенцію.

З приємністю ділимося з читачами організаційними осягами за дев'ять місяців цього року. Зіставлення показує, що приєднано 996 нових членів, забезпечених на 9,620,187 дол. Є помітний великий зріст у сумі забезпечення у висоті 1,697,000 дол. у порівнянні з попереднім роком.

На перше місце вибився з-поміж усіх організаторів довголітній секретар Михайло Турко, 63-ій Відділ у Піттсбурґу, який вже здобув 47 нових членів. Можна сподіватися, що він осягне понад 50 членів. На другому місці у цьогорічній кампанії є першун минулого року, Мирон Пилип'як, заступник секретаря 496-го Відділу з Сієтл із 46 новими членами. Йому також потрібно дуже мало членів для здобуття першої п'ятидесятки, що він без сумніву осягне і перевищить. Головний контролер Василь Пастушок покищо взяв третє місце, приєднавши 33 члени. Він також напевно не стане на місці і дальше наполегливо працюватиме, щоб бути першуном.

Опісля слідують з дуже поважним числом нових членів такі організатори: Христя Ґербеги, Відділ 269-ий з 26 членами, Йосиф Чабан, Відділ 242-ий з 25 членами та Іван Чопко, Відділ 271-ий, з 19 членами, д-р Атанас Слюсарчук, Відділ 174-ий, з 15 членами, Є. Матіяш, Відділ 120-ий, і Степан Приймак, Відділ 217-ий, з 14 членами, Микола Дяківський, Відділ 161-ий, вже здобув 13 членів.

Першуном організаційної праці в Канаді залишилася Олександра Дольницька, Відділ 434-ий. Вона придбала досі 12 членів до свого Відділу. Недалеко за нею слідує головна радна Текля Мороз з 10 членами.

Всім цим визначним організаторам Головний Екзекутивний Комітет складає щире признання і велику подяку за їхню працю і відданість. Але не менша подяка належиться і всім іншим чисельним організаторам, осягів яких не подаємо, але які не менше трудилися до цього часу і напевно жваво дальше працюють, щоб збільшити ряди членства свого відділу і УНСоюзу.

Коли взяти до уваги статистику осягів по Округах, на першому місці стоїть Центральна Округа, на другому місці Округа Піттсбурґу, а на третьому Округа Янґставну, які виконали річну квоту на 120%, 96%, і 80%. Округа Сиракюзи—Ютика також успішно працює, бо виконала квоту на 72%. Всі інші Округи досі виконали організаційну квоту на 67%, або менше.

Головний Екзекутивний Комітет звертається з проханням спеціяльно до тих секретарів відділів, які цього року ще не виявили жодної діяльности у приєднанню нових членів, щоб вони якнайшвидше себе заактивізували. На серцю кожного з нас, а в першу чергу членів управ відділів, повинна стояти справа придбання нових членів, які включилися б до праці у відділі та з часом можуть заступити заслужених, довголітніх союзівців, які від нас відходять.

35-ЛІТТЯ 71-ГО ВІДДІЛУ СУА

Джерзі Сити, Н. Дж. — Місцевий, 71-ий Відділ СУА влаштовує відзначення 35-ої річниці відділу і традиційну осінню забаву у суботу, 6-го листопада, о год. 8-ій вечора в Українському Народному Домі, 90-96 Фліт вул. в Джерзі Ситі. Гратиме оркестра „Темпо". Вступ: дорослі — 10 дол., молодь — 5 дол.

В Україні

ХАРКІВ.– Перший авкціон з продажу об'єктів малої приватизації проводить фонд міського майна. Торги здійснюватимуться спільно зі Світовим банком реконструкції і розвитку та біржі „Україна". До продажу представлено 15 об'єктів: крамниці, перукарні, кафетерії тощо.

УЖГОРОД. — З нагоди 1100-річчя від дня заснування міста тут відбулися віче, концерти, виставки, відкриття пам'ятників і меморіяльних дощок малярам Йосипові Бокшаю та Адельбертові Ерделі, поетові Олександрові Духновичу, князеві Федорові Куратовичеві. Президент України Л. Кравчук надіслав учасникам народного віча привітальну телеграму.

АРЦИЗ, Одеська область. — У місті зареєстровано 14 випадків захворювання на холеру. До Арцизу прибули обласні епідеміологи та комісія з Міністерства Охорони Здоров'я України. Головний епідеміолог области відмовився дати журналістам ширшу інформацію.

У канадських виборах перемогли лібeрали

Оттава. — Зі здобуттям перемоги у понеділок, 25-го жовтня, Ліберальна партія під керівництвом Жана Кретієна, квебекського адвоката, зміняє ґрунтовно дотеперішню політичну ситуацію в Канаді. Лібeрали поголовно стали переможцями в Онтаріо та інших східніх провінціях, завдаючи тим цілковитого розгрому Проґресивно-консервативній партії, яка керувала країною продовж останніх дев'ятьох років. У передзаключних підрахунках стверджено, що Ліберальна партія здобула 177 місць з усіх 295 у Палаті громад, що вказує на велику більшість, а Проґресивно-консервативна партія, що досі володіла країною, здобула всього 2 місця.

У своїй переможній промові Ж. Кретієн заявив: „Прийшов час спрямувати нашу країну знову на правильні рейки".

Бльок Квебеку, партія голочним завданням якої є підготовити провінцію Квебек до відокремлення від Канади, здобула 54 місця та стала офіційною опозицією у Парляменті.

У західній Канаді переможцем у виборах вийшла партія Реформістів, яка в основному складається з невдоволених колишніх членів проґресивних консерватистів, здобуваючи 52 місця та займаючи третє місце в парляменті. Такі результати виборів можуть закінчити політичну кар'єру консервативного прем'єр-міністра Кім Кемибелл першої жінки на цьому становищі в історії Канади, яка перебрала провід країною в червні від Браєна Малруні, що відійшов як один із найменш популярних прем'єр-міністрів Канади у цьому сторіччі.

Партії Проґресивних консерватистів з двома місцями і Нових демократів, які здобули дев'ять місць, обидві втратили офіційний статус політичної партії, бо це вимагає найменше 12 місць. Досі ніколи в історії Канади правляча партія не зазнала такої жорстокої кари від своїх виборців, як Проґресивно консервативна партія у цьогорічних виборах.

У СВІТІ

ІНСТИТУТ ҐЕЛЛУПА, на замовлення Американського жидівського комітету, провів у Великобританії опитування з приводу того, як англійці ставляться до імігрантів. Отже, 27 відсотків опитаних не хочуть жити поруч з азіятами та індійцями, 67 відсотків є категорично наставлені проти циганів. Тільки 12 відсотків не вибрали б собі сусідами жидів. У той же час 45 відсотків опитаних підтримують закони, спрямовані проти осіб, які розпалюють расову ворожнечу.

КЕРІВНИКИ ФОЛЬКСВАҐЕНУ, великого автового концерну Німеччини, і профспілка автобудівників схвалили рішення перейти на чотириденний робочий тиждень. Це було єдиним способом зберегти місця праці. Тепер безробіття в країні досягнуло 7.3 відсотків, а наступного року, згідно з прогнозами експертів, безробітних буде майже 9 відсотків.

КОЛИ ЦИМИ ДНЯМИ журналісти запитали президента Чечні Джохара Дудаєва, як тепер він ставиться до свого недавнього ворога колишнього голови Верховної Ради Росії Руслана Хасбулатова, також чеченця за національністю, він відповів: „Всі чеченці без вийнятку ставляться до Хасбулатова зі співчуттям. Є громадський обов'язок, а є — національний. Увесь світ знає, що в чеченців національні почуття завжди будуть переважати над громадськими".

ЗГІДНО З ПРОГНОЗОЮ вчених з японського університету Тогуку Дайгаку, в найближчі десять років острів Гокаідо і північну частину острова Ганшу чекають могутні землетруси — до 8 ступнів за скалею Ріхтера.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ВЛАСТИВУ для японців повагу до старших людей, громадян цієї країни виступають за омолодження парляменту. Згідно з вислідами спеціяльного опитування громадської думки, понад 70 відсотків опитуваних пропонують запровадити твердий віковий ценз для парляментаристів. Дві третини учасників опитування висловилися за те, що по досягненню 70 літ депутат повинен добровільно зголоситися на емеритуру. Тепер серед японських законодавців 60 відсотків складають особи віком понад 50 років, а чотирьом із них виповнилося по 80 літ.

В ПОНЕДІЛОК, 25-ГО ЖОВТНЯ, порушено 19-місячне перемир'я між ворогуючими сомалійськими угрупуваннями. Кривава сутичка почалася відразу після того, як декілька десятків тисяч прихильників Алі Магді, одного з місцевих лідерів, перейшли демаркаційну „зелену лінію", котра умовно ділить сомалійську столицю Моґадішу на дві частини. Магдівці нібито хотіли провести мирний марш протесту проти айдідівців, а ті зустріли демонстрантів вогнем. Відтак з обох боків застосовано кулемети і гранатомети.

АҐЕНСТВО РОЙТЕР, посилаючись на акредитованих у Тріполі західніх дипломатів, повідомляє, що продовж останніх 10 днів сили безпеки Лібії придушили збройний бунт в армії. Хоч лібійська влада категорично заперечила ці інформації, їх підтвердили декілька поранених, котрі після збройних сутичок потрапили до лібійських шпиталів.

ВСЕ БІЛЬШЕ БІЛИХ фармерів у Південно-Африканській Республіці намагаються продати свої господарства. Статистика свідчить, що в 1993 році кількість проголошених на продаж фарм збільшилася на 17 відсотків. Ціни на землю відповідно зменшилися: один гектар тепер коштує лише 180 дол. Головною причиною відмови білих від плянтацій є політична нестабільність у країні і перспектива приходу до влади Африканського національного конґресу, який виступає в альянсі з Південно-африканською комуністичною партією. Відомо, що в останні місяці білі фармери зазнають нападів з боку чорних екстремістів, які шляхом терору хочуть повернути собі „землі предків".

КОНҐРЕСМЕНИ КРИТИКУЮТЬ ПРОГРАМУ ЗАОЩАДЖЕНЬ

Вашінґтон. — Як інформує аґентство Ассошієйтед Пресс, у вівторок, 26-го жовтня, президент Билл Клінтон підписав і подав до Конґресу програму заощаджень. Конґресмени і сенатори відразу ж проголосили, що запропонованих президентом заощаджень не досить. Якщо ці програми здійсняться, то вони дозволять заощадити тільки 10 біл. дол.

Між іншим, президент Б. Клінтон запропонував скасувати урядові субсидії для пасічників і власників вівчарських фарм. Державні організації відтепер повинні будуть купувати необхідне устаткування у звичайних виробників, а не підписувати контракти на спеціяльні замовлення, які обходяться набагато дорожче. Президент також хоче позбутися практики, коли замовлення Уряду на комп'ютери завжди виконують ті самі компанії. Тепер за право достави для Адміністрації комп'ютерної техніки будуть змагатися різні компанії.

Не відкидаючи пропозицій президента, конґресмени і сенатори стоять на тому, що програма заощаджень мусить бути ефективнішою. Наприклад, конґресмен-демократ з Міннесоти Тім Пенні заявив в імені цілої групи демократів і республіканців, що зменшити витрати треба не на 10 біл. дол., як пропонує президент Б. Клінтон, а на 100 біл. дол. Плян Т. Пенні передбачає заморожування на чотири роки платні всім конґресменам і сенаторам, а також високопоставленим урядовим чиновникам.

Сенатор Роберт Керрі, демократ з Небраски, також висловився в тому сенсі, що заощадження мають бути значно більшими.

На думку політичних спостерігачів, пропозиції президента Б. Клінтона є пропаґандивним маневром, застосованим з метою заспокоїти законодавців, які наполягають на зменшенні державних видатків.

Президенти ЗСА і Єгипту хочуть примирити Ізраїль зі Сирією

Вашінґтон. — Як інформує аґентство Ассошієйтед Пресс, в понеділок, 25-го жовтня, президент З'єднаних Стейтів Билл Клінтон і президент Єгипту Госні Мубарак після довшої розмови виступили на спільній пресовій конференції. Головною темою обговорення була проблема миру на Близькому Сході. Президент Б. Клінтон, між іншим, сказав: „Нам варто підтримувати мирний процес — до того часу, поки всі країни реґіону не підпишуть відповідний договір". у цьому сенсі висловився також і президент Г. Мубарак.

Як відомо, Сирія не збирається продовжувати переговори, поки Ізраїль не проголосить, що поверне їй Голянські пагорби, захоплені у висліді Шестиденної війни 1967 року. Ізраїль не відмовляється вести мову про повернення Ґолянських пагорбів, однак наполягає, щоб підписаний після цього договір мав позитивний зміст, тобто мають бути встановлені повноцінні дипломатичні стосунки між двома країнами і розпочаті активні торговельні, туристичні, спортові і культурні зв'язки. Покищо Сирія не зареаґувала на цю пропозицію Ізраїля, і ця обставина викликає занепокоєння З'єднаних Стейтів і Єгипту. „Не можна буде досягнути загального миру на Близькому Сході без миру Ізраїля зі Сирією", — підкреслив президент Б. Клінтон на пресовій конференції. Він також віддав належне Г. Мубаракові за те, що той „відіграв важливу ролю" в досягненні угоди між Ізраїлем і Палестинською визвольною організацією.

На пресовій конференції заторкнено й інші питання, зокрема становище в Сомалії, а також долю договору про вільну торгівлю у Північній Америці. Щодо цієї останньої точки, то президент Б. Клінтон сказав, що якби призначене на 17-те листопада голосування в Палаті Репрезентантів було таємним, договір дістав би більшість голосів.

В АМЕРИЦІ

У СВІТОВОМУ ЕКСПОРТІ звичайних озброєнь ЗСА є незаперечним лідером, набагато випереджуючи інші країни. Цей факт підтверджено „Реєстром звичайних озброєнь", представлений генеральним секретарем Організації Об'єднаних Націй Бутросом Бутросом-Ґалі на 48 сесії Генеральної асамблеї ООН.

ПІСЛЯ ШЕСТИМІСЯЧНОГО перебування Дженет Ріно на становищі генерального прокуратора ЗСА, вона здобула собі багато прихильників. Одначе внутрі Департаменту юстиції професійні адвокати починають сумніватися чи її зовнішня популярність є співмірною до її спроможности оновити нею очолений відділ. Багатьом вона припала до вподоби після її рішучих акцій весною цього року, коли ФБІ не надто вдало розв'язало справу з культом Давідіяна у Тексасі. Одначе зростаюче недовір'я до неї є наслідком невдоволення різних осіб з Департаменту юстиції, нарікання яких доходить до демократичного середовища, що очевидно починає турбуватися цим фактом. Такі можливості були передбачені політичними спостерігачами тим більше, що Дж. Рено не є автохтоном вашінґтонських внутрішніх кіл.

У ПОНЕДІЛОК, 25-ГО ЖОВТНЯ, президент Билл Клінтон відмовив дати посадникові Вашінґтону Шерон Претт-Келлі право покликати Національну ґвардію до поборювання зростаючого злочинства в столиці. Речниця Білого Дому Ді Ді Меєрс сказала, що „Президент такого права їй не дасть, одначе він підтримає законопроєкт, який надав би посадникові таке право", бо Президент уважає, що таку справу повинен вирішувати Конґрес.

ГЕНЕРАЛ АРМІЇ ЗСА Джан Шалікашвіллі був заприсяжений у понеділок, 25-го жовтня, секретарем Департаменту оборони Лесом Еспином на становище керівника об'єднаних шефів штабу американських збройних сил. Ген. Дж. Шалікашвілі на цей пост прийшов на місце ген. Коліна Повелла, першого негра на цьому становищі в історії ЗСА, який відійшов на пенсію. Біблію, на яку присягав новий керівник об'єднаних шефів штабу, тримала його дружина.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA:(201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda". 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.(201) 434-0237. (201) 434-0807. (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $ 40.00. на півроку —$22.00.на 3 місяці—$12.00.
Для членів УНСоюзу $15.00. річно.За кожну зміну адреси—$1.00.
Чеки і "money orders"виставляти на "Svoboda"

P.O Box 346 Jersey City, N.J. 07303.

Криза на Кубі

Куба — це найближчий до берегів Америки великий острів, за територією як стейт Пенсилванія, з 10 мільйонами еспаномовного населення, самим своїм геополітичним станом завжди притягала до себе і притягає увагу американської державної верхівки широких кіл суспільства. Ця країна переживала різні державно-політичні перипетії, а від 1976 року перебуває під владою президентського диктатора Фіделя Кастра. Найбільш драматичний епізод в історії американсько-кубанських відносин відбувся за президентури Джана Кеннеді. Куба була сателітом Совєтського Союзу і наступник Сталіна Нікіта Хрущов рішив перетворити Кубу у совєтську атомну базу. Американська розвідка виявила, що на Кубі знаходяться скеровані на Америку ракети на коротку віддаль. Хрущов зумів ночами перевозити частини ракет, що їх совєтські фахівці теж ночами змонтували. Джан Кенеді проголосив морську бльокаду Куби.

Хрущов налякався спровокувати вибух Третьої світової війни в атомній добі тому й ракети з Куби забрали в заміну за зобов'язання Америки, що вона не буде намагатися збройною інтервенцією ліквідувати режим Фіделя Кастра. Це вже давній час. Від того часу в Америці настав уже сьомий з черги Президент — на Кубі все ще править Фідель Кастро. Але розлетівся Совєтський Союз і висохло джерело безупинної величезної допомоги від СССР — доставами зброї, нафти, прерізних фабрикатів і грішми. І на Кубі настала поважна криза — не політична, а економічна. На телевізійному екрані показували довжелезні черги перед крамницями: харчі і прерізні товари раціоналізовані, купувати можна тільки за картками. Молоко доступне тільки малим дітям. Головним харчем на Кубі є тепер риж, що його постачає комуністичний Китай.

У зв'язку з цією гострою економічною кризою появилися поголоски, що Фідель Кастро хоче зректися влади, щоб таким чином спонукати Америку — припинити існуючий від яких 15 літ строгий торговельний бойкот. Поголоска — невірогідна. У всесвітній історії немає прецеденту, щоб якийсь диктатор добровільно зрікся влади. Фідель Кастро ще не дуже старий — має 67 літ; він завжди був кремезний і ми не чули про будь-яку його поважну недугу. Його найближчим співробітником, дорадником і звеличником є його рідний брат Раул, самозванний генерал, командант збройних сил Куби. Коли б не стало Фіделя — його місце зайняв би Раул. Зрештою — Фідель Кастро не має проти себе ні явної, ні тихої опозиції: з Куби втікали човнами на Фльориду — це — як твердять американські фахівці коментатори — незначна меншість кубанського народу, більшість бо дивиться на Фіделя Кастра як на національного героя і всю вину за свої злидні скидає на капіталістичну Америку. На самій Кубі комунізм прийняв вже „людське обличчя". Там нема суворої колективізації сільського господарства, леґалізовано чорний ринок, дозволили вже політичним еміґрантам відвідувати свої родини на Кубі (щоб привозили тверду валюту) і нема такого строгого поліційного режиму, який був у СССР і який тепер існує в сухопутньому Китаї, де також людям „легше жити", коби не займалися політикою. Так чи інакше — започаткований в серпні 1991 року у Москві упадок комунізму не зможе зберегтися ні в одній країні світу. Це був ґрандіозний експеримент, який коштував загибелі мільйонів невинних осіб і цей експеримент провалився, бо не був природний. Карло Маркс мав візію безсуспільного народу з владою робітників і селян. Практика спотворила ту теорію. Практика показала, що комуна — це система проти природи, проти Божого і людського закону і тому мусить згинути.

Куба буде найближчою державою марксо-ленінського експерименту і прізвище Фіделя чи Раула Кастро перейде до історії диктаторів ще від часу єгипетських фараонів.

ПІСЛЯ КІЛЬКАМІСЯЧНОЇ застанови чому низькі тарифи відсотків не спонукали швидшого економічного росту, речники Уряду президента Билла Клінтона є впевнені в тому, що якраз тепер цей економічний зворот відбувається. Свої запевнення вони підтверджують даними про посилення мешканевого будівництва в країні, комерційних вкладів і зріст закупів.

М. Мельник

ЧИ Л. КРАВЧУК ВРЯТУЄ ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

II

Небезпека тиску зі сторони публічної опінії теж зменшилась. Недавно два потягненням Кучми і Кравчука викликали бурю протестів. Причиною того було рішення віддати Росії українську частину Чорноморської фльоти, передати росіянам атомові боєголовки і нічим не виправдане підписання Кучмою проєкту економічного союзу. Критика втихла після того, коли Кравчук пояснив, що остаточне рішення віддати фльоту зробить не він, а Верховна Рада, а також після того, коли він відмовився зробити Україну членом економічного союзу.

Отже, Президент буде мати вільну руку аж до кінця червня, себто до президентських виборів. Це дає йому досить часу, щоб зробити правдиві поступи в ділянці ..... оперативного розв'язання завдань економічних реформ, (та) утвердження ринкових відносин...

Шлях до економічних реформ досить очевидний для кожного, чия голова не є затьмарена марксизмом-ленінізмом. Інфляцію в Україні можна спинити, але не за допомогою регулювання цін чи підвищення податків. Заклики до регулювання цін — це в дійсності або демагогічна пропаганда непоправних марксистів-леніністів, або вислови сентименталізму економічних невігласів. Усі серйозні історики економічних процесів згідні в тому, що відколи сягає людська пам'ять, контрольовані ціни ніколи нікому користи не принесли. Крім того, в демократичній державі широкомаштабна контроля цін є неможлива і з тим нонсенсом варто б нарешті раз і назавжди покінчити.

Дехто домагається підвищення податків. Яким чудом можна поповнити державні каси вищими податками в ситуації, де зменшуються реальні (в економічному сенсі) прибутки підприємств?

Найбільш основні і найбільш очевидні — хоч і не завжди популярні — кроки для зменшення інфляції є такі. Покінчити з ілюзією, що в демократичній Україні можна запровадити вільний ринок безболісно, втримуючи безробіття на рівні одного відсотка. Це значить, що народові хтось мусить сказати, що ідея банкрутства підприємств мусить стати реальністю.

Покінчити з домаганням марксистів-леніністів, щоб держава передавала людям підприємства задурно. З політичної точки зору відкинення тих домагань не є популярне, але воно є абсолютно конечне. Люди вже дістали сертифікати на ту ціль і це є досить. Продаж державних підприємств і крамниць стягне з обігу велику кількість грошей і таким чином знизить темп інфляції.

Держава мусить якнайшвидше продати малі підприємства. Користь з того буде величезна. Держава позбудеться адміністративних коштів і дотацій; продуктивність підприємств зросте; прибутки підіймуться вгору, а разом з тим і бюджетні надходження з податків.

У ділянці великих підприємств Л. Кравчук недавно видав указ про корпоратизацію. Нарешті! Та тут треба двох додаткових кроків. Корпоратизацію треба перевести швидко, а щойно тоді вже можна поступово продавати на біржі акції все ще державних підприємств. Треба припускати, що тоді адміністратори тих підприємств почнуть думати про можливість втрати державних дотацій, а навіть і втрати праці, коли підприємство, сперте на власні сили, не зуміє заробляти гроші.

І нарешті сільське господарство. Свого часу Л. Кравчук відвідав один з кращих колгоспів і хвалив за господарські успіхи. Очевидно, він порівнював той колгосп не з продуктивністю американських чи канадських ферм, а з іншими колгоспами в Україні. Такий жест підтримки колгоспної системи — дійсно цікавий підхід до санації жалюгідного стану господарства в Україні. Нині є вже найвищий час, щоб і в тій ділянці запровадити зміни. І тут тиск зі сторони Уряду є теж необхідний, бо управи колгоспів не дуже поспішають з переорганізацією на кооперативи чи акційні товариства. Вони теж не дуже сприяють розбудові приватних ферм. І в тій ділянці Президент, якби хотів, міг би багато зробити і таким чином в драстичний спосіб поправити не тільки прохарчування народу, але й вигляди на експорт сільськогосподарських продуктів.

На жаль, я не єдиний вважаю економічну, а разом з тим і політичну ситуацію в Україні незвичайно критичною. Ґальопуючу інфляцію треба за всяку ціну стримати, поки не пізно. Проблема та не є ані проблемою Кравчука, ані проблемою партійних внутрішньо-політичних програм, створених для здобуття політичних позицій у боротьбі за владу: Це проблема втримання життєздатности української держави. Президент Кравчук має реальну можливість ситуацію ту поправити і тому в національному інтересі є в тому не перешкоджати йому і принаймні до кінця травня почекати з передвиборчою кампанією.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Володимир Баран

Виставка З. Голубця

У ряді мистецьких виставок, якими наші мистці обдаровують нашу громаду, часом з'являється мистець наскрізь оригінальний та цікавий. Така оригінальна виставка відбулася у ґалерії ЕКО в Дітройті, від 15-го до 24-го жовтня, коли там загостив Зенон Голубець із своїми барельєфами з дерева. Син Миколи Голубця, одного з найвизначніших істориків мистецтва в часі між двома світовими війнами, він виростав у хаті, де мистецтво було темою дня.

Специфічність субстанції дерева, викликає унікальне враження, коли бачите виставку праць тільки з цього матеріялу. Відчуваєте, що це субстанція жива, невмируща, що в її гладкості є тепло і краса і її податливість заохочує творити з неї, що тільки мистецька рука забажає. Таку мистецьку руку має З. Голубець. Що виразно говорить про його майстерність — це велика вмілість із цього матеріялу виявити настрій окремих людських лиць, силу чи ніжність природи, та тим осягнути цілу гаму почувань чи настрою глядача.

Виставка тематично багата, в першій мірі виявляє ряд дівочих облич або цілі постаті. Поштовх до задуми подають певні додаткові сюжети як „Дівчина з птахою", чи „Дівчина зі свічкою", де ще подано гурт людських сильветок. „Мати Божа з Дитятком" — це уосіблення покори і лагідного щастя. „Молитва" — прямо екстаза. „Молитва бабусі" — це ілюстрація її нелегкого життя. „Княгиня" сповнена маєстату. „Княжна" — молоде шляхетне обличчя. Цілковито інший настрій в „Мавках" та „Русалках" — де видна грайливість та безжурність. „Афродита" — це взір клясичної елегантности, з легким натяком на змисловість. „Апотеза весни" — це дівчина в розквіті її молодости. „Вона" — нерозгадне втілення таємничости жінки. Єдиний мужеський мотив — це хлопець з ґітарою.

Природа в першій мірі знайшла свій вияв у могутніх дубах, стрімких тополях та тюльпанах. Шевченківська тема переміни дівчини в тополю, виконана з поетичною делікатністю. Велика картина „Дощ" в ясних барвах становить його благодійний дар неба для землі. Дальші плоскорізьби — це мертва природа, в невеликих формах. Він має також абстракти. Як кожний абстракт, вони вимагають застанови, це в більшості згущення геометричних форм, які також викликають естетичне вдоволення. Його „Крещендо" — це могутнє наростання звуку, який пливе вгору.

Твори З. Голубця в більшості потягнені бронзовим кольором, деякі також чорним чи темно-червоним. Дві тематично подібні плоскорізьби — „Весна" і „Літо" різняться легкими відтінями зеленого кольору. Майже непомітно він вживає часом зближеної барви, осягаючи тим тінювання, та збагачуючи тим кольористику різьби. Ми стоїмо безперечно в обличчі дуже оригінального і вдалого мистецтва. Беручи до уваги властивості матеріялу, який своєю природою до певної міри накидує чи примушує мистця прийняти певні засоби кубізму, ми подивляємо співучість і плинність його ліній, всебічність тем, які він опрацьовує, та естетичну приємність, яку вони викликають.

Якщо йдеться про технічне виготовлення цих експонатів, це майстерно і часто непомітно складені куски дерева, опрацьовані окремо.

Виставка втішалася великою популярністю.

ЯКА БУДЕ МАЙБУТНЯ ДОЛЯ СКВУ?

(Інтерв'ю з П. Саварином перевела ред. О. Кузьмович)

У дальшій дискусії, яка розгорілася на тему майбутніх завдань Світового Конгресу Вільних Українців, ми звернулися до попереднього президента СКВУ адвоката Петра Саварина, щоб відповів нам на ряд запитів, що торкаються долі цієї організації, що об'єднує досі усі українські громади та організації та крайові надбудови в діяспорі.

Які були первісні завдання СКВУ? — питаємо нашого співрозмовця.

В.: — Первісні завдання СКВУ ясні зі Статуту, 2-го параграфу, „цілі СКВУ": а) допомагати українському народові у його змаганнях за волю і суверенність; б) працювати для здійснення прав українського народу, перелічених в Універсальній Декляраціі Людських Прав; в) координувати працю приналежних організацій згідно з резолюціями 1-го і наступних Конгресів СКВУ; г) зберігати національну ідентичність українського народу, передавати з покоління в покоління українську мову, культуру і традиції.(Мій вільний переклад з англійського тексту).

П.: — Чи ці завдання вимагають переоцінки?

В.: — Так, ці завдання вимагають деяких невеликих змін і доповнень, наприклад, тому що український народ вже має „волю і суверенність", я би змінив цей параграф і сказав „допомагати українському народові у його змаганнях за закріплення своєї волі, суверенности і державности". Треба пам'ятати, що є на світі близько 1.500 окремих народів, але тільки яких 200 з них мають свої держави! А є ще теж яких 35 народів, які мали вже свої держави, але їх втратили! Здобути незалежність — це одне, але її закріпити і втримати, багато часом тяжче! Ми ніяк не можемо допустити до того, щоб Україна тепер свою державу втратила! І тому, я би додав ще один параграф, наприклад, „служити мостом порозуміння і співпраці між державами, в яких живуть українці діяспори, а Україною" „сприяти приязним зв'язкам між ними" (економічним, науковим, мистецьким і т. д. Треба подумати як це найкраще сказати).

П.: — Чи СКВУ потрібний, і для кого, в майбутньому?

В.: — Так, дуже потрібний, а для кого — для приналежних до нього організацій з діяспори. Певні акції можна і треба проводити на найвищому репрезентативному рівні, так би сказати — світовому, і тут може грати ролю СКВУ як репрезентант українців діяспори. Є ж Об'єднані Нації, є Світовий банк і т. д., а чому, як не на те, щоб робити речі на світовому рівні? Звичайно, це вимагає фондів, але яка ціна приналежности до т. зв. Заходу, тобто держав незалежних? Структуру, самозрозуміло, можна і треба піднайти таку, яка б підходила до цілей і дійсно репрезентувала організованих українців в світі. Треба би подумати, які організації можуть туди належати, і чому, і з яким членством, деякі тепер навіть існують тільки на папері! Треба узгіднити в позитивному того слова значенні, чи лише громадські, наукові, культурно-освітні, чи й політичні, і т. п., але це вже інше питання.

Параграф (завдання) г) зокрема, вимагає існування СКВУ. Хтось мусить далі координувати змаг за збереження фізичної і духової субстанції українців в діяспорі, їхньої мови і культури і традицій. Асиміляція йде таким темпом, що ми скоро можемо зникнути, а СКВУ міг би наприклад, вести акцію за те, щоб всі держави проголосили політику багатокультурности, щоб дозволили на двомовні школи і т. д., так як це зробила Канада. Словом: допомагати українському народові у закріпленні його державности і українцям світу (діяспори) у збереженні їх фізичної, духової і національної субстанції — такі важні, що СКВУ матиме що робити довго-довго! (Я в свій час, на 2 СКВУ був виголосив окрему доповідь на ту тему).

П.: — Чи треба би змінити назву СКВУ?

В.: — Варто би змінити, хоча б тому, що слово „вільних" висуває іннуендо, що є ще й „невільні", але, щоб було б злого з такою назвою як „Світовий конгрес українців діяспори"? Назву можна піднайти, бо остаточно не в назві справа, а в тім, що новий-старий СКВУ буде робити.

П.: — Чи має СКВУ мати членів з організацій зі східньої діяспори із України?

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПОКЛАСТИ КІНЕЦЬ САБОТАЖНИКАМ ПОШТИ УКРАЇНИ!

За часів Сталіна і Брежнєва посилав я сотні листів в Україну. І ні один не пропав. Тепер за української влади, за три роки, дійшли до адресатів в Україні може три листи на хоч 20. Що „зв'язківці" (як їх зве „Літературна Україна") шукають у моїх листах долярів — те ще зрозумію. Але чому пропадають листи відтіль до мене? Там ніщо, крім жалів старих жінок-пенсіонерок...

Вияснить може справу пригода моєї своячки у Москві. Мусіла повертатись з України через Москву, бо американська амбасада у Києві не мала права дати візи на постійне перебування у ЗСА дітям, яких адоптували мої свояки. Адоптатори—батьки мали візу, а бабуня про те не подбала, бо не думала, що їй прийдеться поклонитись Москві за візу для дитини. А без візи не хотіли її випустити з Москви. „Нада заплатить штраф — доларів 360"! На питання чому такий драконський штраф, чиновник

(Закінчення на стор. 3)

Оксана Сновидович-Мазяр

ЯКУ СИЛУ ТАЇТЬ У СОБІ СЛОВО?

II

Спільність походження мов надало можливість об'єднати їх в мовні родини (наприклад: індоевропейська). Під структурами цієї „піраміди" є мовні групи. Однією з найобширніших і панівних, щодо міжнародного спілкування є германська група, бо складають її англійська, німецька, швайцарська, їдиш, голляндська, фляманська, південно-африканська голляндська (вперше довідалася, що й така існує на білому світі з поважного словника „The Random House Dictionary of the English Language"). Неменш багата група слов'янських мов. Вона об'єднує: південнослов'янські — словінську, сербо-хорватську, болгарську. До неї належала і староцерковна слов'янська мова, яка вже практично не існує.

Мови наших західніх слов'янських сусідів зформували західньослов'янську гілку з польською, сербською, чиською, словацькою мовами, а рідна кожному з нас лагідна, мелодійна неньчина українська мова є основою східньослов'янської ґілки. На щастя тут ми не самі — білоруська і російська мови доповнюють цю ланку, але на біду — відсутність мовного бар'єру та довголітнє поневолення породили суржикову московсько-ніяку мішанину — ні те, ні се. Від рідного відійшли, а до чужого не пристали як слід. Біда безродному. Історія й сьогоденна ситуація подали добру науку, щоб подумати над тим як бути і що треба робити. Навіть частковий огляд сухої клясифікації був підказаний власним досвідом. Як ніби просто і логічно звучить Україна розташувалася в східній частині Европи, а мова її народу — слов'янська, отже це гілка... Та, на жаль, довший час ані я сама, ані з тих, кого запитувала не могли дати точної відповіді. Деталь, але важна. Перелицьовуючи золоті слова: хто не знає минулого, а не цікавий до сьогодення — і не вартий майбутнього, і не матиме його. Знання — сила! І як тут знову низенько не вклонитися нашому геніяльному Кобзареві за мудрі та пророчі слова: „Учітеся, брати, мої! Думайте, читайте, і чужому научайтесь — свого не цурайтесь!" Бо з чужого візьмеш багато, але таки тільки в своєму є тайна, яка тримає нас при житті, додаючи сил на боротьбу у найскрутніших обставинах. Тільки в ньому, рідному, захована сила духу, бо черпає наснагу з сили слова.

Народи завжди гордилися словом. Воно славилося поетами у прекрасних поемах і віршах, звеличувалося й в прозі. Звеличувалося, бо яким би мізерним було б те існуваннячко без рідного слова, рідної мови. І скільки б не перейшов землі, де б не забрів — неодмінно стрінеш людину, яка скаже, що таїть в собі для неї і для її народу слово, чим є мова.

Мови різні. За вимовою — гортанні і гаркаві, співучі і тверді, часами навіть видаються різкими. Відмінні вони і за правописом — різні альфавіти. Сама техніка письма — справа на ліво чи навпаки — зліва на право, згори до низу чи ще якось — як тільки могла прилаштуватися людська фантазія, однак спільним в них є те, що всі без вийнятку мови складаються зі слова. Воно є тією першою цеглинкою у споруді мови. Цікаво скільки слів „живе" на світі, якщо таке багатство і розмаїття мов?

Довший час слово було лише вимовою, та очевидно чи цим людина не задовільнялася чи поле її уяви, фантазії і навики спонукали відтворити побачене, пережити, омріяне у чомусь більш реальному — рисунку. Слово набрало обрису, втілилося в лінії і навіть фарби. З рисунків на скелях, які для нас зберіг час довідуємося про життя давніх людей.

Згодом і рисунку людині було замало — вона вперто вишукувала шляху виразити свої думки й зберегти їх на тривалий час. Приблизно за 3000—3500 років перед Христом стародавні самаритяни вживали клинопис на вологих глиняних табличках. Слідом за ними цією методою почали користуватися й вавилоняни. В історії цих двох земель є багато цікавих винаходів, яким людство не перестає дивуватися, бо збереглося тисячі глиняних табличок з різноманітними записами — починаючи від описів життя і правління могутніх володарів Вавилону (270 законів Гаммарабі) чи буденних торговельних справ до... чарівних пісень. Новоявлене ручно писане слово поширилося у всі кінці світу. Це таки було великим досягненням людської вмілости.

Письменність принесло нову хвилю розвитку цивілізації. Перші писані пам'ятки Стародавнього Єгипту, Середньої Азії, а також слов'ян з'явилися у вигляді символів і знаків, які згодом спрощувалися й вдосконалювалися для зручності, хоча китайський правопис дотепер зберіг своєрідність письма-рисунку.

Історичні джерела твердять, що давні фінікійці, які населяли східню частину Середземномор'я були засновниками першого альфавіту. Вони також користувалися рисунком (бо як інакше — каліграфічне письмо нарівні мистецтва), однак їхня абетка складається з 22-ох символів для звуків, що їх вони вживали. Стародавні греки запозичили її собі від фінікійців, римляни — від греків, додавши одну букву, а ми, українці — заснували нашу кирилицю на грецькій основі, додавши до неї ще половину власних літер, бо таки наша мова багатша і милозвучніша.

Уживання абетки дозволило людям ширше застосовувати писане слово. Стародавні єгиптяни вважаються першими письменниками книжок. Ни глиняній табличці за браком місця можна було записати тільки фраґмент певної події та вмістити небагато інформації. Єгиптяни розширили ці можливості, описуючи усе важливе на папірусних звоях. До речі, наше слово „папір" походить від давньоєгипетського „папірус".

Коли на світ з'явилася перша книжка вона виглядала досить дивно — зрульований звій. Варто сказати, що й перша Біблія була написана на звоях папірусу. Книги-рольки уживали в Стародавній Греції, Римі та Китаю. Римляни для зручності „перелицювали" книжку на свій манер — розтинали на аркуші, згодом зшивали і вправляли в цупку оправу на довге користування. Сьогоденнім виглядом книжки завдячуємо римлянам.

Продовження буде.

Поправка до звіту

11. ЗАТВЕРДЖЕННЯ БЮДЖЕТУ НА 1993 РІК

Головний Касир, Александер Благітка подав проєкт бюджету на 1993 рік. Запропонований бюджет становить 15,838,000 долярів приходів та 11,624,500 долярів розходів. В. Лучків підтримав внесок, та запропонував його прийняти без змін. Бюджет прийнято так як був представлений Фінансовою Комісією. Внесок прийнято з одним стриманим голосом.

Літня зустріч-пікнік активу Округи УНСоюзу в Дітройті

Управа Дітройтської Округи УНСоюзу старається тримати постійний контакт зі своїм членством, а особливо з управами відділів. Робить це через організування семінарів чи через товариські зустрічі.

Цьогорічна літня зустріч активу Округи відбулася у суботу, 31 липня, на оселі Діброва. Перед програмовою частиною, яка почалася о год. 2:00 по полудні, було подано обід і напитки. Тією частиною зайнялися І. Прийма і З. Серафин та О. Бігун, Я. Базюк і Й. Постоловський. Офіційну частину відкрив голова Округи д-р О. Серафин. Після привітання коло 50 присутніх і подяки тим, які приготовили обід, він зупинився над станом членства Дітройтської Округи. О. Серафин інформував про кількість досі приєднаних членів і закликав, щоб ще більше докласти зусиль для виконання квоти, призначеної для нашої Округи. Він пригадав також про найближчу Конвенцію УНСоюзу і про святкування з нагоди 100-ліття його існування, які відбудуться у Дітройті у травні або червні 1994 року.

Опісля Зенон Василькевич, який з дружиною щойно повернувся з поїздки в Україну, поділився думками і спостереженнями відносно сучасного економічного і політичного стану в Україні. Його інформації доповнювали Я. Базюк, О. Папіж і М. Василькевич. Присутні ставили численні питання, на які одержали у міру можливості вичерпні відповіді.

У дальшій частині присутня під час відвідин з України видатна співачка Ліліяна Терефенко відспівала три пісні. Її виступ був прийнятий дуже тепло. Кінцевою частиною програми було відчитання гуморески про жіночий одяг, яку з питомою їй дозою гумору прочитала Оля Марущак. Зустріч закрив голова Округи д-р О. Серафин подякою усім виконавцям програми і присутнім, і попросив усіх до спільної знимки. Гарна соняшна погода причинилася до успіху цьогорічної зустрічі.

Зенон Василькевич

І. і М. Драчі зустрілися з представниками громади метрополії Ню Йорку

Джерзі Сиīі, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Перебуваючи в Ню Джерзі як гість УАКРади, на конвенції якої він був головним доповідачем в часі бенкету, голова Товариства „Україна", голова Української Всесвітньої Координаційної Ради і депутат Верховної Ради, поет і політик Іван Драч із своєю дружиною Марією відбули зустріч із представниками українського політичного і громадського життя метрополії Ню Йорку.

Загальний вид на приймальну залю УНСоюзу. Доповідач І. Драч.

(Світлив Роман Воронович)

Зустріч, що відбулася у приміщеннях Українського Народного Союзу, зорганізувала голова Уляна Дячук 13-го жовтня і в ній взяло участь біля 40 осіб, представників організацій, членів Екзекутиви УНС, редакторів „Свободи" та працівників бюра УНС.

У товариській гутірці гостей представила У. Дячук, а відтак І. Драч і його дружина Марія, що очолює Жіночу Громаду в Україні — міжнародну організацію із широкими завданнями та широким засягом, поділилися своїми думками про сьогоднішній стан в Україні, а відтак вичерпно відповідали на поставлені їм питання.

І. Драч заявив у своєму слові, що приємно йому говорити саме з людьми, що так багато зробили для України. Хоча, як сказав, він відійшов від „жвавої політики", все ж старався представити ситуацію в Україні, яка змінюється з дня на день, відповідно до подій в Росії та вдома. Він уважає, що Україна буде мати безперервно проблеми, поки не ідентифікує себе, як нація. Тепер проходить постійна офіційна історична і культурна війна. Важливим є здобути більше демократів у Верховній Раді і використовувати сприятливі ситуації дорогою об'єднання, демократичних партій, яких є доволі багато, щоб не стояти самітно у вирішальному бої, який відбудеться при наступних виборах. Коли йдеться про політичне українське життя, І. Драч сподіється, що близький СКВУ в Торонто буде полем боротьби політичних українських сил.

Марія Драч подала багато інформацій про жіночу організацію, яку вона очолює і яка була заснована ще у XIX столітті, а сьогодні має біля 10,000 членів. Вона цікава тим, що має членів у цілому світі, і приймає також чоловіків. Жіноча Громада має велику секцію справ шкільництва, курси музики, до неї належить товариство Марійських Пань, як також єврейська і мусулманська жіночі організації. Жіноча Громада бореться проти релігійної та расової дискримінації, і в загальному проти дискримінації жінок та за виховання жінки державного маштабу. Члени ЖГ надіються тепер на кращу побіду щодо участи жінок у Верховній Раді при найближчих парляментарних виборах. ЖГ надіється також на співпрацю із жіночими організаціями в діяспорі.

Із запитаннями до гостей виступили ред. І. Кедрин, д-р М. Прокоп, д-р С. Ворох, Н. Самокіш, ред. М. Галів, В. Воловодюк, І. Куровицька, В. Гнатківський, д-р Б. Шебунчак, мгр Б. Баранецький, інж. Є. Івашків, ред. Х. Ференцевич і ред. О. Кузьмович. Питання торкалися, в першу чергу, способів і розмірів допомоги діяспори Україні, ролі президента Леоніда Кравчука, способу покликання осіб до дипломатичної служби, резигнації Левка Лук'яненка, кількости кандидатів на президента в наступних виборах і міжнародних зв'язків жіночих організацій. Гості відповідали радо і вичерпно, а І. Драч захопив усіх присутніх читанням двох своїх поезій, зокрема поезією, побудованою на словах Євгена Маланюка „Час Господи, на самоту й покору".

Ця безпосередня і щира зустріч закінчилася можливістю говорити із гостями ще і приватно, та ділитися думками, враженнями і сподіваннями. Того ж дня гості відлетіли до Чикаго, а відтак до Вашінгтону, щоб вкінці взяти участь у черговому СКВУ в Торонто 2—7 листопада.

Патріярхом...

(Закінчення зі стор. 1)

Руси-України і намічено заходи для об'єднання українського православ'я.

„В Україні не може бути двох Київських Патріярхатів і двох Патріярхів. Тому ми готові до діялогу і з УАПЦ, і з Митрополитом Володимиром (Сабоданом), який очолює Православну Церкву Московського Патріярхату", — заявив Митрополит Філарет. Він пояснив присутнім, що Українську Православну Церкву визнають у світі тільки тоді, коли вона подолає розбрат, коли створиться єдина помісна УПЦерква, котра об'єднає 35 мільйонів православних України. І коли це станеться, то її обов'язково визнають, адже вона стане однією з найбільших Церков світу.

На запитання, чому на пресовій конференції немає Патріярха Володимира, була відповідь, що Патріярх зустрічатиметься з журналістами у винятковких випадках.

УПЦ КП налічує 20 епархій, понад 2,000 парафій, 1,600 священиків і мільйони мирян. Митрополит Переяславський і Січеславський Антоній заявив, що УПЦ КП бракує підтримки з боку офіційної влади і що закон про свободу совісти потребує змін і доповнень, оскільки він застарів і не відповідає вимогам часу. Владика Антоній розповів, що УПЦ КП налагоджує відносини з Грецькою Православною Церквою, Болгарською Православною Церквою, Румунським Патріярхатом та іншими, однак існує чимало труднощів з приняттям УПЦ до колективу Православних Помісних Церков світу: цьому перешкоджають проімперські сили в Україні.

ПОШУКУЮТЬ ПРИЯТЕЛЯ

Приятелі Ярослава Манюка просять його родню або осіб, які знають де він перебуває під цю пору, негайно сконтактуватися у важній справі з Юрієм Малаховським, число тел.: (718) 539-1848.

„Сивий Львове! Столице моєї мрії..."

Це слова поета-полтавчанина Василя Симоненка. Під ними сміло підпишеться майже кожний галичанин і кожна галичанка. Львів, який був столицею Галицько-Волинської держави від 1260 року аж до загарбання її Польщею в 1340 році, надалі залишився для нас, українців, столицею національних почувань, змагань і „піємонтських" амбіцій. Недаремно президент Кравчук зі сумом недавно ствердив, що Чорне море задалеко від Львова, маючи тут на увазі весь захід України, на якій тепер покладається великі надії у відродженні української нації.

Думаю, що Симоненко, називаючи Львів „сивим", мав на увазі довговічність, патину віків. Але цей епітет „сивий", під сучасну пору, можна інтерпретувати і дослівно. Під час совєтсько-російської окупації „батьки народу" не дуже по-батьківськи турбувалися Львовом. Під плащиком збереження „історичних пам'яток" вони перестаралися до тієї міри, що у висліді Львів тепер робить враження занедбаного, а патина віку перемінилася у звичайну неохайність. Нові корпуси мешканевих будинків нагадують радше військові казарми і разять своєю стандартною архітектурою.

Притримуючися принципу вимішання всіх народностей, окупант старався з усіх сил зробити зі Львова безлику масу. І мусимо з жалем ствердити, що частинно йому це вдалося. Львів справді посивів. Все-ж таки цей обіднілий Львів має в собі якусь магічну силу, якою може причарувати людей, які навіть ніколи у Львові не були, а лише чули про це „вічне місто".

Ось Іван Сокульський., поет із Дніпропетровська, будучи на засланні в Пермській області у 80-их роках, творить „Сонети Вічного Львова" і радіє, що „... в свій час прийшов до тебе (Львове)... і читав під власним львівським небом... повільний менует (його) століть..." і міг щодня... ступати на (його) епічний брук..." і дивується „... „Чия присутність тут лишила силу?..." Відповідь: „Це ж стільки тут віків спинилось!"

В противагу до елеґентного на вигляд Києва, але духово зруйнованого, цей „проційний" тепер Львів до тепер залишився „епіцентром радощів і надій" (В. Симоненко). Як зближається місяць листопад, тоді ще більше пієтизмом очі наші звертаються до нашого „вічного Львова", пригадується героїка Першого Листопада, коли по довгій неволі заблиснуло, але на жаль, на дуже коротко — сонце волі.

Та не сумуймо. Будьмо розсудливими оптимістами, твердо повторюймо: Львів і ціла Україна вічні, незнищимі. Не допускаймо до себе нищівного песимізму. Пам'ятаймо, що навіть в найтяжчі часи нас усіх зігрівали хоч слабкі проблиски надії. І власне Дітройтська Окружна Управа СУА хоче пригадати нам, як в такий тяжкий період для Західної України під час польської окупації до Другої світової війни, а в часі війни — німецької окупації — Львів не піддавався, а вмів „...повставати напроти, і свій захват, як стяг розпростертий нести". (С. Гординський).

Ми влаштовуємо „Львівський Вечір", щоб пригадати-розказати вам, що у Львові в ті часи українські письменники творили рідну літературу, а навіть були гумористи, які сміялися — крізь сльози, але сміялися.

Композитори компонували романтичні і неромантичні пісні і був „Веселий Львів" — театр малих форм. Все те постараємося відсвіжити у вашій пам'яті чи вперше розказати і представити у „малих формах". Вечір відбудеться в суботу, 6-го листопада, о 6:00 год. по обіді в залі церкви св. Йосафата у Воррен, Миш. В програмі візьмуть участь: Уляна Старосольська-Любович, Ірина Лаврівська, Христина Липецька, Мотря Макар Федірко. Буде читання із творів львівських та дітройтських письменників і гумористів, а також погляд на сучасний Львів. Погідні, романтичні пісні і танці відмолодять не одне при-в'яле серце. Програма буде попереджена смачною львівською вечерою. Дітройтська Окружна Управа СУА подбає про все, щоб хоч уявно перенести присутніх на „Вечорі" до давнього і сучасного Львова.

Ксеня Антипів

Яка буде...

(Закінчення зі стор. 2)

В.:— На мою думку, зі східньої діяспори, так, але не з України. Для всяких зв'язків потрібно двох сторін. Діяспора — це одна сторона, а держава друга з її організаціями. Не можна мішати їх, щоб наражуватися на „намагання контролі" через державні чинники, через організації з України, контролювати СКВУ, організацію діяспори. Світ далеко не ідеальний! До речі, тому й декларація Людських Прав потрібна! Хто знає, яка буде остаточно конституція України! Дай Боже, щоб була демократична, правова, але навіть тоді — візьме ще багато часу, заки народ навчиться жити згідно з нею, а СКВУ зі західньої діяспори повинен мати вільну руку пропагувати такий стиль життя, в який він вірить, тобто найкращий, без сторонніх впливів. Добра межа між сусідами — варта всього!

П.: — Яке має бути відношення Української Світової Координаційної Ради до СКВУ?

В.: — Це дуже тяжке питання, бо я особисто не переконаний, що під теперішню пору треба було творити УСКР. Краще запитайтеся тих, які його у запалі творили. Діяспора — це одне, а Україна — це друге, тобто — це зовсім окремі світи, з різними інтересами, які не завжди будуть доповнюватися, незважаючи на змагання. Наприклад, хто буде її „очолювати", щоб не було нарікань. Словом: не хотів би на це питання відповідати, бо не знаю досить про цю справу!

Покласти...

(Закінчення зі стор. 2)

відповів: „Хотіла незалежної України, плати!". І заплатила, бо літак відходив...

Чи не з тих самих мотивів — „хотіли незалежності..." — чиновники Міністерства Зв'язку України кидають мої листи до коша, коли навіть переконаються, що там нема долярів? І не пускають листів до мене і до вас?

Україна стала членом Міжнародної поштової Спілки, і через те міжнародне листування не мусить проходити через Москву. Але яка користь, коли українські „зв'язківці", переважно колишні кагебісти, бо відомо ким була обсаджена пошта, саботують листування. А ми оплачуємо наші листи добрими долярами. Чи не час, щоб наші представництва — УККА, УАКР, СКВУ звернулись через наших амбасадорів в Україні до Уряду України, щоб цей поклав кінець тим герцям службовців пошти України. А ще успішніше — не звернутись би цим організаціям безпосередньо до поштової Спілки в Берні, Швайцарія, зі звинуваченням проти Міністерства Зв'язку України? Доки будемо використовувати чемність людей, які їдуть і передавати ними наші листи, а наші люди в Україні вишукувати приїжджих із ЗСА і Канади, щоб передати листа сюди?

Микола Бараболяк,
Риверсайд, Ілл.

ГОЛЛЯНДІЯ ВИСТУПИЛА з пропозицією, щоб Европейській спільноті було надане постійне місце в Раді безпеки Організації Об'єднаних Націй. На думку голляндського міністра закордонних справ Пітера Коойменса, спільне представництво буде логічним вислідом створення Европейського союзу.

„РАДІО СВОБОДА" інформує, що керівники Латвії під час переговорів з президентом Німеччини мають намір порушити питання про виплату німецькою стороною компенсацій за шкоду, запоріяну Латвійській республіці в роки Другої світової війни. І мова йде не лише про компенсацію для жидів, але й для великої кількости латишів, котрих було забрано на примусову працю до Німеччини.

Замість квітів на гріб
бл. п. Ярослави Олесницької з Мосорів
дружини друга Остапа
складаю 50 дол.
на ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ".
Д-р РОМАН САПОВИЧ

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
мого найдорожчого МУЖА
бл. п. інж.
Володимира Семенини
буде відправлена
СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ
в п'ятницю, 5-го листопада 1993 року
о год. 10-ій ранку
в українській католицькій церкві
Різдва Пресвятої Богородиці
в Ню Бранзвику, Н. Дж.
(80 Livingston Avenue, New Brunswick, N.J.)

Рівночасно складаю сердечну подяку родині, приятелям за усні, телефонічні і листовні співчуття в часі мого невимовного горя.

Дякую всім, що зложили пожертви на Фонд Дітям Чорнобиля.

Хай Господь винагородить вас своїми ласками.

Дружина — ІВАННА з родиною

Управа і членство
УСВТ „Чорноморська Січ"
в Нюарку, Н. Дж.
ділиться сумною вісткою з українською громадою, що з волі Всевишнього 29-го вересня 1993 року відійшла у вічність

сл. п.
Ярослава Олесницька
колишня активна змагунка відбиванкової команди УСВТ „Чорноморська Січ" та довголітня членка Управи Товариства.

Опечаленій родині покійної висловлюємо наші глибокі вислови співчуття.

УПРАВА УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"

Замість квітів, Управа товариства зложила 185 дол. на „Фонд Відродження Спорту в Україні".

XXI КРАЙОВИЙ ПЛАСТОВИЙ З'ЇЗД

20 - 21-го листопада 1993 р.

П'ятниця, 19. листопада 1993р.

7:00 - 10:00	РЕЄСТРАЦІЯ УЧАСНИКІВ З'ЇЗДУ - бібліотека
8:00 - 10:00	НАРАДИ ПІДГОТОВЧИХ КОМІСІЇ

Субота, 20. листопада 1993р.

8:00 - 10:00	РЕЄСТРАЦІЯ УЧАСНИКІВ З'ЇЗДУ
10:00 - 12:00	1. ВІДКРИТТЯ XXI КРАЙОВОГО ПЛАСТОВОГО З'ЇЗДУ
	2. ВИБІР ПРЕЗИДІЇ З'ЇЗДУ
	3. СЛОВО ПРЕДСТАВНИКА ГОЛОВНОГО ПЛАСТОВОГО ПРОВОДУ
	4. СХВАЛЕННЯ ПОРЯДКУ НАРАД, ПРАВИЛЬНИКІВ З'ЇЗДУ І КОМІСІЙ
	5. ОДОБРЕННЯ ПРОТОКОЛУ XX. КРАЙОВОГО ПЛ. З'ЇЗДУ
	6. УСНІ ДОПОВНЕННЯ ДО ДРУКОВАНИХ ЗВІТІВ
	7. ЗВІТ ГОЛОВИ КПРади
	8. ВИБІР КОМІСІЙ : Виховної, Таборової, Номінаційної, Господарсько-Бюджетової, Верифікаційно-мандатної, Пластприяту, Резолюційної.
12:30 - 2:00	ОБІДОВА ПЕРЕРВА
2:00 - 3:30	9. ЗАПИТИ І ДИСКУСІЯ НАД ДІЯЛЬНІСТЮ КПС
	10. ЗВІТ ВЕРИФІКАЦІЙНО-МАНДАТНОЇ КОМІСІЇ
	11. УДІЛЕННЯ АБСОЛЮТОРІЇ уступаючій КПС і уступаючим членам КПРади
3:30 - 4:30	12. СПРАВИ ЗВ'ЯЗАНІ З XII. ЗБОРАМИ КУПО - 1994Р.
4:30 - 7:00	13. НАРАДИ
7:00 - 9:30	СПІЛЬНА СВЯТОЧНА ВЕЧЕРЯ З ПРОГРАМОЮ

Неділя, 21. листопада 1993р.

7:00 - 8:15	СНІДАННЯ
8:30 - 9:30	СЛУЖБА БОЖА (збірка в одностроях в церкві 8:25)
10:00 - 12:00	14. ЗВІТИ КОМІСІЙ: а. Виховної
	б. Таборової
	в. Господарсько-Бюджетової
	г. Пластприяту
	ґ. Резолюційної
	15. ЗВІТ НОМІНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
	16. ВИБІР КПСтаршини і КПРади - ЗАПРИСЯЖЕНННЯ КПС І КПР
	17. ВНЕСКИ, ЗАПИТИ та РІЗНЕ
	18. ЗАКРИТТЯ XXI. КРАЙОВОГО ПЛАСТОВОГО З'ЇЗДУ

Ямниця святкуватиме своє 550-ліття

Перша в Галичині своєю красою і величчю, ззовні і внутрі, українська католицька церква в Ямниці, будована і мальована в 1937—40 роках.
(світлив С. Мазур)

Засноване 550 років тому село Ямниця впродовж свого існування було незламним форпостом у прагненні до свободи й національного усвідомлення. Ямничани брали участь у визвольній війні Хмельницького з поляками. З початку XIX століття і аж до революції 1848 року в Австрії, тривала боротьба громади села з польсько-австрійськими колонізаторами, яка, не зважаючи на вбивство уповноважених від села Івана Муєяловича та Івана Смицнюка, не поставила людей на коліна. Могутня хвиля національного відродження початку XX століття підтримана в селі о. Антонієм Струтинським, Дмитром Катамаєм і Дмитром Дейчаківським пробудили в громаді патріотичні сили, які були цілком кинуті на терези Визвольних Змагань 1917 – 20 років.

В роки польської окупації, керовані своїми духовними провідниками, о. Юстином Гірняком, Олексою Катамаєм, братами Дейчаківськими, громада не тільки матеріяльно й духовно відроджує своє село, але і стає знаменосцем національних почуттів в усій околиці. Жорстокі репресії, яким піддавалися ямничани підчас большевицької і фашистської окупацій, приводять до нового зубожіння села. Вірні своєму волелюбному характеру, жителі села із зброєю в руках боролися з окупантами. Нова большевицька навала, разом з гонінням на духовне життя людей, приносить зі собою і насильницьку колективізацію. Опір ямничан в цій акції тривав аж до 1949 року. Багато з них були вивезені в Сибір, багато замордовано. Компартійна влада зробила все, щоб з непокірного „націоналістичного" села зробити безлике, колгоспне. За декілька десятиліть, забудувавши село шкідливими для життя ямничан заводами, влада майже нічого не зробила для соціяльних і духовних потреб громади. Велася цілеспрямована політичка на приниження ролі села, в минулому лідера духовного життя Станиславівщини.

Вільні вибори 1990 року поклали край комуністичному верховенству в селі. Ямничани перші на Івано-Франківщині поновили свою греко-католицьку віру. Нова демократична влада сповнена рішучости відродити велич і значимість села.

І тому звертаємося до всіх ямничан, кого доля закинула по всьому світі, хто вважає село колискою свого дитинства, своєю вітцівщиною, кому не байдужа доля рідного села, хто щиро прагне внести свою дещицю у святу справу його відродження, допомогти вийти нам з духовної і соціяльної кризи.

Ідучи до 550-річчя села, ми по крупинці збираємо його історію і тому цінними для нас будуть ваші спогади, розповіді, фотографії, які ввійдуть у велику книгу історії Ямниці. Хай всіх ямничан, на всіх континентах Земної кулі духовно об'єднує одна мета – бачити багатою і щасливою рідну Ямницю! Просимо всіх ямничан подати нам свої адреси, щоб ми могли запросити Вас на цей ювілей, який будемо святкувати в 1994 року. Просимо писати на адресу: Bohdan Katamay, 5417 Westford Rd., Philadelphia, Pa. 19120.

Поетеса Д. Рихтицька в Торонто

Після дуже успішного „турне" по Україні на запрошення управи відділу АДУК в Торонто під головуванням мгр А. Стебельської, сюди з Дітройту загостила поетеса Дарія Рихтицька. Ціль її приїзду — виступити на літературному вечорі та зарепрезентувати торонтонській публіці книжку своїх поезій „Шовкова косиця", яка знайшла велике признання у рецензіях в Україні. Заки, однак, прийдемо до програми вечора, хочемо хоч коротко накреслити сильветку поетеси та її книжки. Дарія Мельникович народилася в м. Рожнятів на Івано-Франківщині. Вже в молодих роках життя доля не була ласкавою до неї, коли московсько-комуністичні окупанти в 1944 році змусили її батьків залишити рідну землю, а в лавах УПА залишився її брат Мирон. Вона, мандруючи, знайшлася у

Свої твори читає Д. Рихтицька

Регенсбурзькому таборі для переміщених осіб у Баварії. Там вона продовжувала навчання в гімназії, працювала в молодечих організаціях Пласт і СУМ та виховувалася на поезіях і літературі Євгена Маланюка. Пізніше Дарія Мельникович вийшла заміж за Любомира Рихтицького, відомого тоді вже українського письменник Степана Любомирського, творчість якого чекає на майбутніх читачів й дослідників в Україні.

В таких обставинах кристалізувався поетичний талант поетеси Дарії Мельникович-Рихтицької, який став непересічним тим, що в своїх поезіях вона торкається до найглибших струн існування і життя українського народу, а робить вона це дуже своєрідно, інтимно і з особливою жіночою ніжністю. Для України має вона місце у своїй душі найвище, найдостойніше, найсвятіше. Д. Рихтицька своєю стихійною любов'ю до України і щирістю своїх поетичних слів здобула серця слухачів, читачів і критиків в Україні. В чисельних рецензіях і репортажах з її виступів пишуть про неї „істина патріотка", „гаряча любов до України", „думає про прийдешнє України", а її книжку відома письменниця і поетка Марта Гай рецензує так: „В творах Дарії Рихтицької віднаходиш силу в кожнім її вірші", а „Шовкова косиця" — квітка сили, яка радіє тим, що батьки повели її так, що тепер вона „виколисує дух національного героїзму і національного достоїнства".

На літературному вечорі, що відбувся 19-го вересня ц. р. в залі ґалерії Канадсько-Української Мистецької Фундації, поетеса виступала з читанням своїх друкованих і недрукованих віршів. Літературний вечір відкрив д-р Анатолій Бедрій, який гарними, щирими словами привітав поетесу. Про її життєвий шлях розповіла товаришка зі шкільних літ Анна Бойчун, а про творчість — мґр А. Стебельська, яка також привітала й інших мистців на цьому вечорі, які читали поезії Д. Рихтицької. Виступали вже відомі в Торонто мама й доня Кречковські, знамениті піяністки, що приїхали з України. Обі вони заграли побудований на народних мелодіях прекрасний жвавий твір Фоменка „Марш" (Неля — мама і Оля — доня). Сама Оля грала більш ліричний „Прелюд" ч. 2 Барвінського та Л. Шукайла „Рондо". Контрастним твором з гострими, експресіоністичними акордами було „Скерцо" Л. Шукайла, яким закінчила музичну програму Неля. В дальшій частині програми проходили читання поезій з „Шовкової косиці". Довший твір „Остання зупинка" прочитав артист сцени Михайло Лялька. Монтаж творів: „Плетиво волі", „Україна в огні" та „Мариво війни" читали артисти Ніна Тарновецька та Юрій Бельський, дальший тяг монтажу, вірш „Крутянці", читав М. Лялька, частину „Неволі" читали всі троє, а твором „Під покровом Пречистої" закінчила монтаж Н. Тарновецька. Авторка була дуже вдячна читцям за гарне художне читання. Читанням своїх вибраних творів-поезій і своїм голосом поетеса дала слухачам акорд своєрідности та інтимности почувань.

Особливе враження зробила на присутніх „Проща" — вірш, яким поетеса закінчила читання поезій.

Вечір прикрасила зодягнена в стилевий гуцульський одяг внучка поетеси, яка приїхала з нею, читанням вірша своєї бабуні „Друзі". Між чисельними учасниками був також присутній поет з України Іван Гнатюк, який високо оцінив поезії Дарії Рихтицької. Вдалий під кожним оглядом літературний вечір, що пройшов з великим успіхом, організував торонтонський відділ АДУК при співпраці створеного комітету, який очолював д-р А. Бедрій — голова з мґр Аріядною Стебельською — головою відділу, Анною Бурій — Ліґа Українок Канади, Анною Бойцун і Марією Комарницькими — Ліґа Українських Католицьких Жінок. Вечір проходив під патронатом Комітету Українок Канади, голова Юлія Головата.

Програму літературного вечора закрив д-р Анатолій Бедрій словами щирої подяки поетесі, виконавцям художнього читання віршів, піяністкам за виконання музичної частини, членам організаційного комітету і всім чисельним учасникам, які, незважаючи на те, що саме в той день було в Торонто багато цікавих імпрез, прийшли так численно, послухати, вшанувати і заохотити молоду поетесу до дальшої творчої праці. Хоч вечір тривав понад дві години, але після його закінчення учасники ще довго не розходилися, а при каві і солодкім, обмінювались думками і враженнями, а любителі „Шовкової косиці" просили прикрасити її авторським підписом поетеси. З „щирими побажаннями успіхів і творчої наснаги в майбутньому" прочитав на дарованій йому поетесою книжці і нижчепідписаний, за що щиро дякує і від щирого серця бажає творити, писати і друкувати нові збірки та поповнювати ряди наших поетів-борців за Україну, за народ!

На марґінесі написаного про літературний вечір в Торонто я хочу пригадати, що з приводу століття „Свободи" шановна поетеса написала великий ювілейний вірш „Столітній дуб", що був поміщений у ювілейному числі „Свободи" з 15-го вересня 1993 року.

Василь Дідюк

З'їзд Байройтської гімназії на Союзівці

Учасники з'їзду Байротської гімназії — гімназисти і гості — на Союзівці.

Колишні учні гуманістичної і реальної гімназій, чоловіки та їх дружини, з гостями і колишніми мешканцями табору переміщених осіб в Леопольд Касерне у славному місті Річарда Ваґнера в Байройті знову з'їхалися, вже на 6-ий з'їзд, що відбувся 18—19-го вересня ц. р. на прекрасній Союзівці. Літо вже втікало, а йому на зміну приходила кольорова осінь.

Вже в п'ятницю, 18-го вересня, почали з'їжджатися учасники зустрічі. Більшість їх, однак, приїхала в суботу. У дверях головного дому церемоніяльно зустрічав їх „Чемний". Далі у головному будинку біля канцелярії гостинної Союзівки відбулася реєстрація. При реєстраційному столі сиділи усміхнені Звеня Івахів-Романів, Наталка Петруняк-Мартюк, Орися Бзова-Ткачук, Слава Івахів-Білась і Оля Леськів-Городецька.

Хоч було хмарно, але погода випала гарна, тепла і приємна. Учасники з'їзду стояли гурточками. Тих, що вже давно не бачили, намагалися розпізнати, інші обіймалися і були раді ще раз зустрітися, гуторили, а ще інші розбрелися по чарівній Союзівці, граючи відбиванку, теніс, думали купатися, б ще вода була в басейнах, а дехто милувався природою, що так нагадувала наші Карпати, за якими туга у серці кожного українця залишилася назавжди.

Довкола Союзівки вже паленіли вершки дерев, деякі кущі палали, а далі сіріли спокійні гори. Подавшись у сторону річки чи струмка, вже здалека можна було почути як шуміла кришталева вода. Підійшовши ближче, можна було бачити, як ця вода кудись втікала, спадаючи з порогів, вона шуміла, розбивалася об каміння і знову втікала в русло та мчала, як і тисячу літ тому. Від легкого вітру на віттях дерев танцювало листя, а між ним стрибали білки, які зіскокували на землю, запопадливо збирали жолудь й іншу їжу і десь несли її, щоб ніхто не бачив та щоб забезпечитися на зиму. Їм назустріч всміхаючись танцювали польові квіти. У цю хвилину нагадалися українські запашні поля й ліси, молодість, незавидна та бурхлива, байройтська гімназія, Рерензее, гайок за ним, та Ермітаж. Прокинувшись від пережиття, треба було поспішити на обід. Проходили повз розложений стіл, на якому лежали альбоми вже покійного директора гімназії в Байройті д-ра Костя Кисілевського, які привезла його доня д-р Леся Кисілевська-Ткач, знімки Ярка Войтовича й інші знимки з Байройту і з попередніх з'їздів. Кухня повідомила, що страви готові, і всі подались до їдальні на обід. У їдальні обслуга була своя рідна, ввічлива і приємна. Після обіду учасники дивилися на висвітлені фільми чи відео з попередніх з'їздів і з подорожей по Україні. Потім відбувалися гутірки, а тем справді було дуже багато: видання пропам'ятної книги Байройтської гімназії, наступний з'їзд, ситуація в Україні, резиґнація Леоніда Кучми, наступні вибори до Парляменту чи Верховної Ради, боротьба Єльцина з Р. Хасбулатовим і А. Руцким, і Верховною Радою Росії та їхній вплив на Україну, місце літньої Олімпіяди в 2.000 році і участь українців у ній, завершення Енциклопедії України англійською мовою, охорона здоров'я в Америці та багато інших. Найбільш цікавими були українські теми: друга річниця української незалежности, релігійна толеранція в Україні та її економіка. У всіх присутніх билося українське серце, і українська самостійність, щастя і негоди України завжди будуть дискутуватися в українському середовищі. Кожний по своїй змозі хоче помогти ще молодій Україні.

Не менше цікавими були спогади байройтців. Байройт, столиця Вищої Франконії, знаходиться у Західній Німеччині. Місто положене яких 70 км. на північний схід від Нюрнберґу і недалеко від Мюнхену. Тут проживав славний німецький композитор Річард Ваґнер і за його проєктами в Байройті збудовано звісний оперовий театр без цв'яхів, — Фестшпільгавз.

Після Другої світової війни в 1945 році тут примістився український табір переміщених осіб у іншому напрямі від Фестшпільгавзу, напроти славного парку Рерензее в Леопольдкасерне. Українські гімназії, клясичну і реальну, засновано вже на весні 1945 року. Довкола ще лежали збомбардовані руйновища та стирчали ампутовані будинки. Хоч життя в таборі не було відрадне, і не легко було дістати підручники, книжки літературу, зошити, папір і олівці чи пера й інше шкільне устаткування, учні хотіли вчитися і завзято приготовлялися як лише могли у невідоме майбутнє. Справді, спогадів і переживань було дуже багато і в клясах, і поза ними, в чоловічих і жіночих бурсах, у Пласті і СУМ-і, на Рерензее і в гайку за ним.

Перед перервою ще відбулися збори, де обговорено видання „Пропам'ятної книги". У 5:30 вечора байройтці зібралися біля „Веселки". Напрочуд із-за густих хмар блиснуло сонце і засвітило палаючі вершки дерев. У повітрі над „Веселкою" ширяв яструб, він простер широкі крила і нерухомо висів на одному місці, та нагло прорізуючи повітр'я, як камінь пірнув десь у гущавині. Хмари знову зійшлися і сховали сонце. Присутні біля "Веселки" зробили знімок і тоді із-за непевної погоди всі подалися до вестибюлю головного будинку на коктейл. Чого тільки там не було! Після коктейлю байройтці перейшли до танцювальної залі Союзівки.

Присутні, розмістившись за столами, почали бенкет. Голова Комітету Ростислав Ратич відкрив програмову частину бенкету. Він привітав присутніх, виголосив коротку промову, закликав однохвилинною мовчанкою вшанувати тих професорів і учнів, що вже відійшли, а тоді передав мікрофон Дмитрові Наливайку, який вдало і з гумором провадив програмою. Він попросив до слова проф. д-р Іванну Мірчук-Ратич і проф. д-р Лесю Кисілевську-Ткач, які поділилися з присутніми своїми спогадами з Байройту, а „адоптований" байройтець інж. Славко Городецький розважав публіку. Присутні нагородили всіх трьох щедрими оплесками.

На сцену вийшли дві сестри — Дарія Компанієць і Галина Марків. Вони, до речі, є донями подружжя Саворських. Із сестрами вийшов акордіоніст Євген Болдескул. При звуках акордіону Дарія і Галина проспівали „Любов", „Жовті рожі", „Мамо моя" і „Земля крутиться", за що посипалися рясні оплески за чудове виконання. На завершення мистецької програми піяніст Віктор Марків обдарував присутніх клясичною музикою. Він помистецьки заграв „Андалюзію" композитора Енріка Ґранадоса і „Імпромту" композитора Франца Шуберта. З насолодою вислухавши дуже гарний виступ мистців, байройтці, повставши з місць, вельми щедро оплескували виконавців.

Представлено гостей за головним столом: проф. Анастазію Огродник-Жилаву, о. Мака, д-р Лесю Кисілевську з її чоловіком Ярославом, голову Комітету Ростислава Ратича з дружиною Галею, проф. д-р Іванну Мірчук-Ратич з чоловіком Олегом, і конференсьє Дмитра Наливайка з дружиною Ніною. На завершення мистецької програми бенкету Д. Наливайко попросив о. Мака до слова. Він теплими словами привітав присутніх від себе й Союзівки, побажав всім веселої забави і після короткої промови проказав молитву, побажавши всім смачної вечері. Справді вечеря була гарно подана і смачна. Потім Наливайко представив кожну клясу й почалась забава.

До танців приґравала оркестра Союзівки, Гриць і Степан. Учасники з'їзду приємно проводили час, танцювали, гуторили, жартували і так забавлялися до пізньої ночі. Тоді вже небо очистилося і засипалося мерехтячими зорями, коли байройтці вже йшли спати.

У неділю, 19-го вересня, Союзівку зустрів прегарний, соняшний день. Після снідання байройтці пішли на Службу Божу, а помолившись, багато з них приступило до Св. Причастя. Після Богослужіння вони на горбочку під церквою ще зробили пару знімків.

Перед обідом в неділю, 19-го серпня ц. р., ще відбулися збори, на яких обговорено видання Пропам'ятної Книги Байройтської гімназії. Зборами вдало проводила д-р Л. Кисілевська-Ткач. Створено редакційну колеґію, до якої увійшли д-р Л. Кисілевська-Ткач, Д. Наливайко, Ярополк Войтович, а очолив її Ярослав Ликтей. Репрезентантами кляс стали: Олександер Леськів, Марійка Швайковська-Зубрицька, Роман Лазор, Звеня Івахів-Романів, Мирослава Захаріясевич-Солдан, Ольга Леськів-Городецька, Слававомира Івахів-Білас, Роксоляна Огродник-Гарасевич, Надія Киверчук-Шаран, Богдан Коль, і пані Ястрембська з матуральної Учительської Семінарії. Нема ще репрезентантів із найнижчих кляс.

Збори вибрали Звеню Івахів-Романів касиркою Фонду Пропам'ятної книги. Було запропоновано, щоб кожний доброзичливий студент Байройтської гімназії склав найменше сто долярів на покриття коштів Пропам'ятної книги. Присутні ентузіястично відгукнулися і ще перед кінцем зборів Звеня проголосила, що зібрано більше як тисячу долярів.

Рішено було видати книжку до наступного з'їзду, який відбудеться 16-го і 17-го вересня 1995 року. Цей рік буде ювілейним роком — 50-ліття заснування Української Гімназії в Байройті.

Після зборів присутні ще читали „Свободу" і „Український Тижневик", що були розложені коло канцелярії, а потім пішли на недільний обід. Після обіду байройтці роз'їжджались додому, бажаючи всім всього найкращого до наступного ювілейного з'їзду на Союзівці у 1995 році.

У століття „Свободи" байройтці бажають хвальному редакторові Зенкові Сниликові і всім співпрацівникам „Свободи" всього найкращого та ще довдго працювати для добра читачів та українського народу. Многих літ!

Ярослав Ликтей